Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2023-0917

(mr. dr. ing. A.J. Verdaas, voorzitter en mr. Y.A. Gottenbos, secretaris)

Datum uitspraak	6 december 2023
Klacht van	De consument
Tegen	Quintet Private Bank (Europe) S.A., mede gevestigd te Amsterdam en handelend onder de naam InsingerGilissen, verder te noemen de bank
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen
Bijlage	Relevante bepalingen uit de algemene voorwaarden

Samenvatting

Kosten depotbank. De consument heeft vermogen in beheer gegeven aan een vermogensbeheerder waarbij de bank is ingeschakeld als depotbank. De consument klaagt over door de bank in rekening gebrachte bankkosten, mutatiekosten en negatieve creditrente. De commissie is van oordeel dat de bank de bankkosten, mutatiekosten en negatieve creditrente in rekening mocht brengen zoals zij dat heeft gedaan. De vordering wordt afgewezen.

1. Procedure

1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) de aanvullende stukken van de consument; 3) het verweerschrift van de bank; 4) de repliek van de consument en 5) de dupliek van de bank.

1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.3 De consument en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De consument heeft in 2013 vermogen in beheer gegeven aan een vermogensbeheerder. Daarbij is een beleggersrekening op naam van de consument bij de bank geopend. De bank was als depotbank verantwoordelijk voor het bewaren van de effecten en gelden van de consument en voor de uitvoering van effectentransacties.

Op de overeenkomst tussen de consument, de bank en de vermogensbeheerder zijn de Algemene Bankvoorwaarden (hierna: ABV) en de Voorwaarden voor Effectendiensten via Zelfstandige Beleggingsonderneming (hierna: VEZB) van toepassing. De relevante bepalingen uit deze voorwaarden zijn opgenomen in de bijlage van deze uitspraak.

2.2 Bijlage 4 van de beheerovereenkomst tussen de consument en de vermogensbeheerder vermeldt:

> *"(...) De kosten die de cliënt in rekening zullen worden gebracht zijn de volgende:*
>
> - *Vaste jaarlijkse bewaarkosten voor het effectendepot volgens de bijgevoegde opgave van de depotbank.*
> - *Provisiekosten per transactie. De provisietarieven zijn opgenomen op de bijgevoegde opgave van de depotbank.*
> - *Beheervergoeding van 0,4% (vier tiende procent exclusief BTW) per kwartaal van de waarde van het belegbare vermogen per einde van het kwartaal. De rekening van de cliënt zal hiervoor achteraf per kwartaal worden belast.*
> - *Vast bedrag aan administratiekosten van € 30,- (exclusief BTW) per kwartaal achteraf(...)"*

2.3 Overgelegd is een document met de naam *"Tariefwijzer in samenwerking met Fintessa Vermogensbeheer"* (hierna: de tariefwijzer). In de tariefwijzer staat onder meer:

"

Bewaarloon en overige administratieve kosten

Bewaarloon (op jaarbasis)	Tarief (excl BTW)
O.b.v. bewaard vermogen	0,10%

- Minimumprovisie bedraagt EUR 50,00.
- Het bewaarloon wordt jaarlijks vooraf in rekening gebracht.
- Over bewaarloon wordt het hoge BTW tarief in rekening gebracht.

(...)

Uitlevering effecten o.b.v. uitlevering per fondsregel	Variabele vergoeding
Binnenlandse effecten	5,00 euro
Buitenlandse effecten	25,00 euro

(...)

Rekening-courant in euro	Debet	Credit
Rekening courant ZV-er	TGB basisrente plus 3,00%	Eonia minus 0.5%

- De rente zal ieder kwartaal op de rekening van de cliënt worden verwerkt.
- Saldo is zonder boeterente vrij opneembaar.
- Voor debetbedragen boven de 50.000,00 euro bestaat de mogelijkheid vaste leningen af te sluiten.
- Tarieven voor leningen en deposito's op aanvraag.

(...)"

2.4 Overgelegd is een maandnota juni 2021 van 1 juli 2023. Op de tweede pagina van die maandnota staat:

> *"Onze rentetarieven voor geld- en effectenrekeningen en betaalrekeningen in euro veranderen per 1 juli 2023 als gevolg van de aanhoudende negatieve rente van de ECB. Meer weten? Neem contact op met uw contactpersoon of ga naar https:www.insingergillissen.nl/nl-nl/rentebeleid."*

2.5 In november 2022 heeft de consument de beheerovereenkomst tussen hem en de vermogensbeheerder opgezegd. Ook is de beleggersrekening van de consument bij de bank opgeheven.

2.6 Bij brief van 3 januari 2023 heeft de consument zijn onvrede geuit over kosten die de bank in rekening heeft gebracht:

> *"(...) Ik heb een aantal vragen met betrekking tot de mutaties op mijn rekening. Het gaat om het volgende. Naar mijn mening hebben er op mijn rekening een aantal plaatsgevonden waarvoor ik geen opdracht heb gegeven, dan wel waar ik geen weet van had.*
>
> *Dit bevreemd mij, omdat er in het derde en vierde kwartaal van 2022 van de zijde van Fintessa nagenoeg geen mutaties of aankopen zijn geweest. Dit roept een bij mij een aantal vragen op, waarvan ik van u graag een toelichting wenst te ontvangen.*

Afschrift	Omschrijving	Bedrag
Afschrift 2022/010	Banking fee derde kwartaal 2022	€ 693,56
Afschrift 2022/010	Rente derde kwartaal 2022	€ 117,80
Afschrift 15 november 2022, 066/1	Banking fee	€ 334,22
Afschrift 068/1	Mutatiekosten buitenland	€ 600,00
Afschrift 068/1	Mutatiekosten binnenland	€ 40,00
Afschrift 069/1	Rente vierde kwartaal	€ 25,88
1 augustus 2022/007	Rente tweede kwartaal	€ 139,21

> *Hieronder treft u een overzicht aan van de mutaties waarover ik vragen heb.*
>
> *Ik verzoek u mij een toelichting en een specificatie van deze kosten te doen toekomen. Ik ben van mening dat het hier hele grote bedragen betreft, die naar mijn mening niet zijn onderbouwd. Verder verneem ik van u waar de "banking fee" betrekking op heeft c.q. naar wie die zijn overgemaakt. (...)"*

2.7 Bij brief van 2 februari 2023 heeft de bank geantwoord:

> *"Uit ons onderzoek blijkt dat de kosten zoals door u gespecificeerd onder te verdelen zijn in:*
>
> *Banking fee (bankkosten)*
>
> *Het betreft hier onze vergoeding voor het aanhouden van een rekening, administratie van effecten, afhandelen van corporate actions, systemen en rapportages, tax reclaim services, Online toegang tot Mijn InsingerGilissen, het opstellen van de fondsenstaat en fiscaal overzicht.*
>
> *De hoogte van de u in rekening gebrachte kosten (Tarief vast eur 15 per kwartaal en variabel 0,02 % over het gemiddelde vermogen per kwartaal) over het 3e kwartaal en pro rata 4e kwartaal 2022 hebben wij nagerekend en zijn juist.*
>
> *Mutatiekosten (overboekingskosten effecten naar uw andere bank)*
>
> *Zie hiervoor de bijgevoegde specificatie*
>
> *Interest*
>
> *In 2022 was er voor de eerste drie kwartalen nog sprake van een negatieve creditrente. (0,45%) Over het laatste kwartaal van 2022 heeft u €25,88 (positieve) creditrente ontvangen. (...)"*

De klacht en vordering

2.8 De consument stelt dat de bank ten onrechte mutatiekosten, bankkosten en negatieve creditrente bij hem in rekening heeft gebracht omdat hij niet vooraf over die kosten en rente is geïnformeerd. De consument vordert terugbetaling van de kosten en rente die de bank volgens hem onterecht in rekening heeft gebracht. Hij begroot dit bedrag op € 2.000,- à € 3.000,-, te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf november 2022 tot aan de dag van algehele betaling.

Het verweer

2.9 De bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

Waar gaat het om?

3.1 De klacht gaat over de vraag of de bank mutatiekosten, bankkosten en negatieve creditrente in rekening mocht brengen zoals zij dat heeft gedaan. De commissie is tot de conclusie gekomen dat de bank dit mocht en licht die conclusie als volgt toe.

De algemene voorwaarden

3.2 Voor de beoordeling van de vraag of de bank de kosten en rente in kwestie in rekening mocht brengen is van belang welke afspraken in de overeenkomst tussen partijen zijn opgenomen.

3.3 Op grond van artikel 22 ABV en artikel 8 VEZB (zie bijlage) mag de bank kosten in rekening brengen. Verder is in de voorwaarden opgenomen dat de bank de consument zo veel als redelijkerwijs mogelijk informeert over de tarieven. Daarbij is opgenomen dat de bank ervoor zorgt dat deze informatie over de tarieven eenvoudig bij de bank verkrijgbaar is, zoals op de website van de bank of op de kantoren van de bank.

3.4 Tussen partijen geldende algemene voorwaarden kunnen op grond van artikel 6:233 aanhef en onder b en 6:234 van het Burgerlijk Wetboek worden vernietigd als de consument voor of bij het aangaan van de overeenkomst geen redelijke mogelijkheid tot kennisname daarvan is geboden. De consument heeft gesteld dat hij de algemene voorwaarden nooit heeft ontvangen. Voor zover de consument met deze stelling een beroep op de vernietigingsgrond in artikel 6:233 aanhef en onder b en 6:234 van het Burgerlijk Wetboek doet, overweegt de commissie het volgende. In een door de consument ondertekende verklaring van 26 juli 2013 staat dat hij de algemene voorwaarden heeft ontvangen en aanvaard. Behoudens door de consument geleverd tegenbewijs staat daardoor vast dat hij de algemene voorwaarden heeft ontvangen en aanvaard. Nu de consument dergelijk tegenbewijs niet heeft geleverd, staat voor de commissie vast dat de consument de algemene voorwaarden heeft ontvangen, zodat hij geen geslaagd beroep op de vernietigingsgrond in artikel 6:233 aanhef en onder b en 6:234 van het Burgerlijk Wetboek kan doen.

3.5 De commissie overweegt dat de bank alleen kosten in rekening mag brengen als daarover wilsovereenstemming heeft bestaan. Daarbij is van belang of de bank toereikende informatie heeft verstrekt op basis waarvan de consument wist of had kunnen weten welke kosten zouden worden ingehouden. De consument stelt dat hij niet wist dat de bedragen aan mutatiekosten, bankkosten en negatieve creditrente bij hem in rekening zouden worden gebracht. De bank stelt daarentegen dat de consument tijdig en volledig is geïnformeerd over alle vergoedingen en rentetarieven. De commissie zal hierna beoordelen of de bank toereikende informatie aan de consument heeft verstrekt over de in rekening gebrachte mutatiekosten, bankkosten en negatieve creditrente.

Mutatiekosten

3.6 De bank heeft in totaal een bedrag van € 640,- in rekening gebracht in verband met het overboeken van de portefeuille van de consument naar een andere bank. Zij heeft een bedrag van € 5,- per fondsregel voor de uitlevering van binnenlandse effecten en een bedrag van € 25,- per fondsregel voor de uitlevering van buitenlandse effecten gerekend.

De bank heeft een tariefwijzer van de bank overgelegd waarin de relevante tarieven staan vermeld (zie 2.3). Volgens de bank is de tariefwijzer door de vermogensbeheerder aan de consument verstrekt bij het aangaan van de beheerovereenkomst tussen de consument en de vermogensbeheerder. De consument stelt daartegenover dat hij niet bekend is met de overgelegde tariefwijzer.

3.7 De commissie constateert dat in de door consument geparafeerde bijlage 4 van de beheerovereenkomst (zie 2.2) staat dat bij die bijlage 4 een opgave van de bank is gevoegd met de vaste jaarlijkse bewaarkosten en de provisiekosten van de bank. De commissie neemt aan dat deze opgave van de bank de tariefwijzer betreft en dat deze door de vermogensbeheerder aan de consument is verstrekt. In de tariefwijzer zijn de relevante tarieven in verband met de uitlevering van effecten naar een andere bank opgenomen. Daarnaast heeft de bank onweersproken gesteld dat de tarieven van de bank op elk moment te raadplegen zijn op de website van de vermogensbeheerder. Gelet op het voorgaande concludeert de commissie dat de consument had kunnen weten dat de bank deze mutatiekosten zou rekenen ter hoogte van de bedragen die de bank in rekening heeft gebracht, zodat daar wilsovereenstemming over bestaat.

Bankkosten

3.8 De bank heeft over het derde kwartaal van 2022 een bedrag van € 693,56 aan bankkosten in rekening gebracht. De bank stelt dat dit bedrag 0,02 % over het gemiddelde vermogen plus € 15,- betreft. Zij voert aan dat dit actuele tarief op elk moment te raadplegen is op de website van de vermogensbeheerder.

3.9 De commissie overweegt dat in de algemene voorwaarden staat dat de bank bankkosten in rekening brengt. In de algemene voorwaarden is daarnaast opgenomen dat dat de bank ervoor zorgt dat de tarieven eenvoudig bij de bank verkrijgbaar zijn, zoals op haar website. De bank heeft onweersproken gesteld dat het relevante tarief van de bank op elk moment te raadplegen is op de website van de vermogensbeheerder. De commissie is dan ook van oordeel dat de consument had kunnen weten dat de bank bankkosten zou rekenen ter hoogte 0,02 % over het gemiddelde vermogen plus € 15,-, zodat daar wilsovereenstemming over bestaat. Het is de commissie niet gebleken dat het in rekening gebrachte bedrag van € 693,56 niet overeenkomt met dit tarief, zodat de bank dit bedrag naar het oordeel van de commissie in rekening mocht brengen.

Negatieve creditrente

3.10 De bank stelt dat de consument bij het aangaan van de relatie is geïnformeerd over de geldende rentetarieven. Daarnaast is de consument geïnformeerd over het wijzigen van de rentetarieven in verband met de aanhoudende negatieve rente van de Europese Centrale Bank in de “Maandnota juni 2021” (zie 2.4). De consument brengt hiertegen in dat hij pagina 2 van de “Maandnota juni 2021” niet heeft ontvangen.

3.11 In de tariefwijzer is de hoogte van de creditrente vermeld. Over de hoogte van de creditrente bestaat wilsovereenstemming tussen de bank en de consument. Of de consument al dan niet geïnformeerd is over de negatieve creditrente is daarmee niet bepalend voor het antwoord op de vraag of de bank deze in rekening mocht brengen. De commissie overweegt hierover desondanks het volgende. De commissie begrijpt uit de stellingen van de consument dat hij pagina 1 van de "Maandnota juni 2021" heeft ontvangen. Nu de consument stelt dat hij pagina 1 van de "Maandnota juni 2021" heeft ontvangen, acht de commissie het aannemelijk dat de consument ook pagina 2 van deze maandnota heeft ontvangen. Deze pagina 2 bevat informatie over het wijzigen van de rentetarieven in verband met de aanhoudende negatieve rente van de Europese Centrale Bank. Daarnaast heeft de bank gesteld dat de actuele rentetarieven op elk moment te raadplegen zijn via de website van zowel de vermogensbeheerder als de bank. De commissie concludeert dat de consument toereikend is geïnformeerd over de negatieve creditrente.

3.12 De consument heeft nog naar voren gebracht dat hij zijn geld heeft toevertrouwd aan de bank om te beleggen en niet om daarover rente te moeten betalen. De bank heeft echter terecht opgemerkt dat de vermogensbeheerder (en niet de bank) verantwoordelijk is voor de keuze om een deel van het vermogen van de consument in geld aan te houden.

Ambtshalve toetsing

3.13 Voor de beoordeling van de klacht zijn de bepalingen artikel 22 van de Algemene Bank-voorwaarden en artikel 8 van de Voorwaarden van Effectendiensten via Zelfstandige Beleggingsondernemingen van belang. Deze bedingen zijn door de commissie getoetst aan het Europese en Nederlandse (consumenten)recht waarvoor ambtshalve toetsing geldt en de commissie acht deze bedingen in deze zaak niet in strijd met deze regelgeving.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Of u tegen deze uitspraak beroep kunt instellen, kunt u nalezen in regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut financiële dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl

Bijlage - Relevante bepalingen uit de algemene voorwaarden

Artikel 22 van de Algemene Bankvoorwaarden

Vergoedingen voor onze dienstverlening en wijziging van onze tarieven.

1. Voor onze dienstverlening bent u ons een vergoeding verschuldigd. Denkt u hierbij bijvoorbeeld aan provisie, rente en kosten.

2. Wij informeren u zo veel als redelijkerwijs mogelijk over de tarieven voor onze vergoedingen. We zorgen ervoor dat deze informatie eenvoudig bij ons verkrijgbaar is, zoals op onze website of op onze kantoren. Als wij door een duidelijke vergissing aan onze kant geen vergoeding of tarief met u hebben afgesproken, dan mogen wij u maximaal een vergoeding in rekening brengen volgens het tarief dat wij in vergelijkbare gevallen hanteren.

3. Wij kunnen een tarief steeds wijzigen, tenzij wij met u voor een vaste periode een vaste vergoeding hebben afgesproken. Tariefswijzigingen kunnen bijvoorbeeld volgen uit marktomstandigheden, verandering van uw risicoprofiel, ontwikkelingen op de geld- of kapitaalmarkt, uitvoering van wet- en regelgeving of maatregelen van onze toezichthouders. Als wij deze bepaling gebruiken om onze tarieven te wijzigen zullen wij u zo veel als redelijkerwijs mogelijk vooraf over de tariefswijziging informeren.

4. Wij mogen de vergoeding voor onze dienstverlening van uw rekening afboeken. Het kan gebeuren dat door deze afboeking een tekort op uw rekening ontstaat. Dit tekort vult u dan meteen aan door extra geld op uw rekening te zetten. U moet daar zelf aan denken en dit ook doen als wij er niet om vragen U hoeft het tekort niet aan te vullen als wij uitdrukkelijk met u hebben afgesproken dat het tekort is toegestaan.

Artikel 8 van de Voorwaarden voor Effectendiensten via Zelfstandige Beleggingsonderneming

Artikel 8 – Vergoedingen

1. Algemeen

De Cliënt is verplicht aan InsingerGilissen alle vergoedingen die zij aan hem in rekening brengt voor de door haar geleverde Effectendiensten; daaronder begrepen banking fee, provisie en (transactie)kosten en andere kosten of vergoedingen, alles overeenkomstig de met de Cliënt gemaakte afspraken en de te eniger tijd bij InsingerGilissen geldende tarieven.

(...)

3. Wijziging tarieven

InsingerGilissen behoudt zich het recht voor de in artikel 8.1 bedoelde tarieven te allen tijde te wijzigen indien de omstandigheden naar haar uitsluitend oordeel daartoe aanleiding geven.

De wijziging gaat met onmiddellijke ingang in tenzij InsingerGilissen een andere ingangsdatum bepaalt. De wijziging kan geen terugwerkende kracht hebben. Bij wijziging van tarieven zal Cliënt het recht hebben de relatie tussen de Cliënt en InsingerGilissen door middel van een aangetekend schrijven met onmiddellijke ingang op te zeggen, zulks evenwel met inachtneming van het bepaalde in artikel 24